

בפתח הגיליון נסקור בקצרה את המאמרים הרואים בו אור:

א' חדד עורך עיון ספרותי במשמעותם ובסמליותם של השמות יעקב וישראל ובמשמעותו של השינוי המהותי המשתקף בחילוף שמו של יעקב לישראל. הכותב מבליט את הניגודיות המהותית והסמלית שבין יעקב לבין עשו, עוד מתיאור לידתם.

ב' קהת משווה את פרשת ציווי ימי המילואים בשמות כ"ט לפרשת קיומם של ימים אלה בוויקרא ח'. הכותב ממיין את ההבדלים העולים מן ההשוואה, ומבאר אותם. עוד מסביר הכותב מה ראתה התורה להאריך ולפרט הן את הצייווי הן את העשייה, ומדוע נכתבה כל אחת מן הפרשות במקום שנכתבה.

מאמרו של יהודה אליצור ז"ל מדגים את התופעה הספרותית של שימוש המקרא במילות מפתח החוזרות ונשנות בפרשה אחת ואף בקבוצת פרשות קרובות, ולעיתים במשמעויות שונות, ובכך הן מעניקות לפרשות הללו כעין כותרת עומק המחדדת את עיקר המסר הרעיוני. תופעה זו היא כעין קומה עליונה על גבי תופעת המסד של המילים המנחות. מתוך הבחנה זו מבאר הכותב את הביטוי "ממחרת השבת", והוא רואה אותו כחלק מתוך שימוש רחב של התורה במילים משורש שב"ת בוויקרא כ"ג-כ"ו (מאמר זה נערך אחר מותו של המחבר על ידי בנו יואל אליצור).

ר' וולפיש שואלת על אודות מהותו של נס עצירת השמש במלחמת יהושע בגבעון, על תפקידו של הנס במהלך הקרב, ועל תיאורו הספרותי ושילובו במארג הרחב של הפרשה. למסקנתה, אין לתפוס את נס השמש האמור בפסוק בצורה מילולית פשוטה, אלא יש להבין פסוקים אלה כשירה רטרוספקטיבית וציורית של יהושע, שנאמרה לאחר הקרב, מתוך ראייתו האישית ותודתו לקב"ה.

י' לשם עוקב אחר המסורת הפרשנית שלפיה נתקיימו יחסים כלשהם בין יעל אשת חבר הקיני לבין סיסרא שר צבא יבין, אם כפיתויו על ידי יעל, אם כאונס על ידי סיסרא. הכותב מנסה גם ללמוד מתוך חוקי הבדווים על הרקע המשפטי של יחסי אורח ומארחו בקרב קבוצות נוודים בעת העתיקה.

י' יעקבס עורך ניתוח ספרותי של סיפור משיחתו של שאול (שמ"א ט'-י). המחבר תוחם ספרותית את הסיפור, ועומד על מבנהו הכיאסטי על פי אנלוגיות לשוניות ומוטיבים מקבילים. חציו הראשון של הסיפור (לפני הסעודה בבמה) רווי באווירה קלילה משהו של מקריות, שכן הוא מסופר מנקודת מבטו האנושית של שאול; ואילו במחציתו השנייה אין דבר הנתון ליד המקרה, והכול מונחה מאת הקב"ה. המחצית השנייה מאירה את המחצית הראשונה, ומלמדת שגם הנראה כיד המקרה אינו מקרי כל עיקר.

י"ג דידי עוסק בכרונולוגיה של תקופת השופטים עד ימיו של שמואל. המחבר דן בפסוקי הכרונולוגיה הפזורים בספרים שופטים, שמואל ומלכים, באמירתו של שמואל "ואני זקנתי ושבת" (שמ"א י"ב, ב), וסוקר את דעתו השיטתית של בעל סדר

עולם רבה, וכן דעות ראשונים נוספים. מפתח הפתרון מצוי לדעת המחבר בהקדמתו הכרונולוגית של סיפור שמשון לסיפור יפתח.

נ' קלאוס עורך ניתוח מבני של תהילים צ"ד, ז-ט. לדעתו פסוקים אלה ערוכים במבנה קדקודי. מבנה זה אף תוחם את הפסוקים הללו, ובכך אין הוא מתיישב עם חלוקת המזמור שהציעו רוב המפרשים. הכותב מנתח את משמעותו של כל איבר ואיבר ביחידה הנזכרת.

עוד עמנו תגובה של נ' שוה על מאמרו של ח' נבון בדבר בחירת זרע אברהם בספר בראשית (מגדים לד, תשס"ב). המגיבה מסכימה עקרונית עם דברי נבון, אך חלוקה עליו בשאלה מתי בדיוק פרש עשו מן המשפחה.

המערכת

לידיעת קוראינו

באתר **מגדים** באינטרנט (הפועל במסגרת האתר של מכללת יעקב הרצוג - [www.herzog.ac.il](http://www.herzog.ac.il)) ניתן למצוא מאמרים שונים בגרסה מלאה, וכן מפתחות על פי שמות הכותבים ועל פי סדר המקרא, המתעדכנים באופן שוטף. קובץ המפתחות ניתן להורדה כקובץ word.